

Преузето са <https://pravno-informacioni-sistem.rs>

На основу члана 10. став 2, а у вези са чланом 49. став 10. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – други закон, 10/19, 6/20, 129/21 и 92/23),

Министар просвете доноси

ПРАВИЛНИК

о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања

"Службени гласник РС", број 104 од 25. децембра 2024.

Члан 1.

Овим правилником утврђују се стандарди образовних постигнућа за предмете, и то:

1) за крај првог циклуса основног образовања:

- (1) Српски језик;
- (2) Математика;
- (3) Природа и друштво;

Стандарди образовних постигнућа из става 1. овог члана одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

Члан 2.

Даном ступања на снагу овог правилника, престају да важе:

- 1) Правилник о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 5/10);
- 2) Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик („Службени гласник РС”, број 78/17).

Члан 3.

Наставни планови и програми, односно планови и програми наставе и учења донети на основу општих стандарда постигнућа из прописа из члана 2. овог правилника, примењују се до доношења нових прописа о плановима и програмима наставе и учења у складу са стандардима образовних постигнућа, прописаним овим правилником.

Члан 4.

Завршни испит на крају основног образовања и васпитања полаже се у складу са Правилником о програму завршног испита у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 1/11, 1/12, 1/14, 12/14, 2/18, 3/21, 14/22, 4/23 и 5/23 – исправка), до доношења правилника о програму завршног испита у основном образовању и

васпитању у складу са стандардима образовних постигнућа, прописаним овим правилником.

Члан 5.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Број 110-00-193/2024-07

У Београду, 13. децембра 2024. године

Министар,

проф. др **Славица Ђукић Дејановић**, с.р.

СРПСКИ ЈЕЗИК

Стандарди образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања

Општа предметна компетенција (ОПК)

Ученици овладавају вештинама слушања и говорења, читања и писања. Користе ћирилично и латиничко писмо. Разумеју улогу језика као средства комуникације и учења, као део националног идентитета и културе. У комуникацији поштују саговорника и бирају речи, усвајају општеприхваћене друштвене норме. Овладавају знањем српског стандардног језика. Стварају писане и усмене текстове различитог садржаја, структуре и намене. Читају ради уживања, да би учили, да би се сналазили у свакодневном животу, неговали традицију и културу српског народа, развијали интеркултуралност. Читају естетски вредне текстове српске и светске књижевности за децу и релевантне информативне текстове у складу са узрастом и интересовањима. Проширују фонд речи и израза, као и опсег њиховог значења. Воле и чувају свој језик користећи речи и изразе српскога језика у различитим комуникативним ситуацијама и дигиталном окружењу. Одговорно користе различите медије за учење српског језика, водећи рачуна о безбедности. Разумеју значај учења других језика. Пружају подршку вршњацима који уче српски језик као нематерњи. Постављају краткорочне циљеве учења, праве планове и истрајавају у њиховој реализацији и траже подршку.

Основни ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)

Учествују у разговору. Говоре и пишу логично се изражавајући реченицама једноставне структуре. Уредно и читко пишу слова и бројеве. Читају с разумевањем уметничке и неуметничке текстове. Препознају формалне одлике поезије, прозе и драме. У једноставним примерима уочавају одређена граматичка правила која се односе на реченицу и врсте речи.

Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)

Слушају саговорнике, на постављена питања дају одговоре потпуним реченицама. Састављају реченице и текстове једноставне структуре у говору и писању. Читају различите врсте уметничких и неуметничких текстова и упознају њихове основне одлике. Проналазе и репродукују

експлицитне информације у тексту и на основу тога стварају мапе ума. Одговарају на питања о утисцима, ликовима, догађајима, месту и времену радње у књижевноуметничком тексту. У једноставним примерима издвајају одређена граматичка правила која се односе на реченицу и врсте речи у њима. Уче самостално и у сарадњи са вршњацима, у пару и групи.

Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)

Слушају и говоре уважавајући саговорнике. Користе знања из језика како би се изражавали писаним и усменим путем у свакодневном животу. Читају да би уживали, сазнавали и учили. Доносе директне закључке, износе своје ставове о прочитаним текстовима и повезују са личним искуствима. Користе и примењују информације и сазнања у свакодневним животним ситуацијама. Развијају способност емпатије, заинтересовани су за учешће и допринос заједничким активностима. Воле српски језик и доживљавају га као део свог идентитета.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) – за крај првог циклуса обавезног образовања:

Основни ниво

СПК 1	СПК 2	СПК 3
<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>
<ul style="list-style-type: none"> – СРП.ОО1.О.1.1. Знају све гласове и слова ћириличног и латиничког писма, као и значења речи и фразеологизама које користе у свакодневном говору и писању. – СРП.ОО1.О.1.2. Почињу реченицу великим словом, завршавају је одговарајућим интерпункцијским знаком, употребљавају велико почетно слово у једноставнијим примерима. – СРП.ОО1.О.1.3. Познају основна начела вођења разговора и форме учтивног обраћања, препознају говор мржње као негативну појаву. – СРП.ОО1.О.1.4. Вођено препричавају, причају и описују на задату тему. – СРП.ОО1.О.1.5. Владају техником читања 	<ul style="list-style-type: none"> – СРП.ОО1.О.2.1. Изговарају све гласове и пишу сва слова оба писма поштујући језичку норму у говору и писању; употребљавају речи и изразе у одговарајућем контексту. – СРП.ОО1.О.2.2. Пишу кратким, потпуним реченицама једноставне структуре. – СРП.ОО1.О.2.3. Постављају питања, траже и дају објашњења, учтиво прихватају или одбијају, захваљују се или се извињавају. – СРП.ОО1.О.2.4. Прате дати план, предлажу и бележе идеје за усмено и писано изражавање. – СРП.ОО1.О.2.5. Издвајају и репродукују информације експлицитно исказане у 	<ul style="list-style-type: none"> – СРП.ОО1.О.3.1. Разговетно и јасно говоре тако да их саговорник разуме и писано се изражавају у одговарајућим ситуацијама. – СРП.ОО1.О.3.2. Пишу кратке поруке, текстове и попуњавају једноставне обрасце. – СРП.ОО1.О.3.3. Пажљиво слушају саговорнике, постављају питања у складу са својим потребама, поштују правила уљудног опхођења, без говора мржње. – СРП.ОО1.О.3.4. Веродостојно препричавају и описују оно што су прочитали, видели или чули.

<p>ћириличног и латиничког текста и разумеју информације експлицитно исказане у краћим уметничким и неуметничким текстовима (линеарним и нелинеарним) идентификујући речи и изразе који су им непознати.</p> <p>– СРП.ОО1.О.1.6. Уз помоћ наставника, разликују врсте текстова.</p> <p>– СРП.ОО1.О.1.7. Процењују садржај прочитаног текста на основу сопственог доживљаја, уочавају ликове, догађаје, време и место у књижевном тексту.</p> <p>– СРП.ОО1.О.1.8. Препознају врсте речи и подврсте именица (заједничке и властите) у низу; препознају службу субјекта, предиката и прилошких одредби за место и време у једноставним реченицама; препознају врсте реченица по комуникативној функцији.</p>	<p>краћим текстовима као и непознате речи и изразе, траже објашњење у доступним изворима.</p> <p>– СРП.ОО1.О.2.6. Читањем текстова упознају основне одлике и функције различитих врста текстова.</p> <p>– СРП.ОО1.О.2.7. Изражавају својим речима читалачки доживљај идентификујући осећања која текст покреће у њима; одговарају на питања у вези са ликовима, догађајима, местом и временом радње, доживљавајући грешке током рада као фазе учења.</p> <p>– СРП.ОО1.О.2.8. Уочавају заједничке одлике издвојених речи и закључују којој врсти припадају; закључују о заједничким одликама главних функција речи у реченици и реченица у комуникативном контексту.</p>	<p>– СРП.ОО1.О.3.5. Изводе директне закључке о догађајима, поступцима и осећањима ликова и размењују их са вршњацима; проширују фонд речи мање фреквентним речима ради квалитетнијег изражавања и разумевања других.</p> <p>– СРП.ОО1.О.3.6. Користе информације из различитих врста текстова у свакодневном животу.</p> <p>– СРП.ОО1.О.3.7. Износе лични доживљај прочитаног текста; повезују поступке ликова са животним искуством преиспитујући своје поступке; развијају отпорност и самопоуздање.</p> <p>– СРП.ОО1.О.3.8. Користе знања из језика како би се јасно изражавали писаним и усменим путем; доживљавају језик као део свог идентитета и као основу за учење других језика.</p>
---	---	--

Средњи ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)

Користе језик као низ могућности које им служе у усменом и писаном изражавању: препричавају, описују, причају и учествују у разговору. Поштују језичку норму и правописна правила. Течно и с разумевањем читају уметничке и неуметничке текстове. Проналазе и повезују битне информације у различитим врстама текстова. Познају садржинске и формалне елементе уметничког и неуметничког текста. Овладавају граматичким појмовима и језичким законитостима.

Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)

Говоре и пишу стварајући правилно структуриране реченице и текстове, поштујући језичку норму. У разговору постављају одговарајућа питања и образлажу своје идеје уважавајући саговорнике. Читајући повезују експлицитне информације и проналазе имплицитне информације у тексту. Прикупљају додатне информације из различитих извора. Представљају линеарни текст у одговарајућој нелинеарној форми и обрнуто. Разумеју информације приказане илустрацијама и фотографијама. Вођено анализирају књижевна дела користећи одговарајуће књижевне термине. Исказују и објашњавају своје утиске, доживљаје и мишљења о прочитаном тексту. Уочавају и издвајају у реченицама примере одређених граматичких појмова и правила. Учествују у дискусијама и дебатама, уче кроз пројекте, проблемске и креативне задатке, драматизације и игре улога.

Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)

Изражавају се правилно, јасно и примерено комуникативној ситуацији писаним и усменим путем. Користе основне граматичке термине како би разумели и примењивали правописна правила и учили друге језике. Размењују своја запажања, мисли, осећања и закључке о прочитаним текстовима и посетама културним догађајима. Спознају да читање пружа могућност за учење, развијање интелектуалних и језичких капацитета, лични развој. Упознају свој читалачки сензибилитет, негују читалачке навике и љубав према читању. Поштују вредности националне културе и култура других народа. Користе табеле, графиконе, дијаграме и мапе у контексту, као и информације садржане у илустрацијама и на фотографијама. Представљају резултате свог језичког стваралаштва, формирају се у друштвено активне, еколошки свесне и одговорне личности које цене здравље и безбедност. Разумеју важност вршњачке размене и подршке.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) – за крај првог циклуса обавезног образовања:

Средњи ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
Ученици:	Ученици:	Ученици:
<ul style="list-style-type: none"> – СРП.001.С.1.1. Читају и казују текст одговарајућом динамиком. – СРП.001.С.1.2. Познају значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и идентификују оно што им је непознато. – СРП.001.С.1.3. Усмено и писано препричавају, причају, описују и 	<ul style="list-style-type: none"> – СРП.001.С.2.1. Течно читају и природно казују текст одговарајућим темпом и интонацијом, правилно наглашавајући речи у реченици, поштујући смисао текста. – СРП.001.С.2.2. Одређују значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и контекста у којем су 	<ul style="list-style-type: none"> – СРП.001.С.3.1. Користе вештине читања (читање у себи, читање с оловком у руци, летимично читање...) и казивања у свакодневном животу, учествују у културним догађајима у школи и заједници. – СРП.001.С.3.2. У свакодневној комуникацији користе одговарајуће речи и

<p>учествују у разговору на задату тему; у писаном изражавању примењују правописна правила.</p> <p>– СРП.ОО1.С.1.4. У кратким цртама образлажу своје идеје.</p> <p>– СРП.ОО1.С.1.5. Идентификују битне информације у линеарном и нелинеарном тексту.</p> <p>– СРП.ОО1.С.1.6. Разликују основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник) и именују формалне елементе уметничких и неуметничких текстова (пасус, стих, строфа, рима, опис, приповедање, дијалог).</p> <p>– СРП.ОО1.С.1.7. Разликују књижевне врсте (бајка, басна, песма, прича, приповетка, роман, драмски текст, кратке народне умотворине); разликују народну од ауторске књижевности.</p> <p>– СРП.ОО1.С.1.8. Одређују садржинске елементе књижевноуметничког текста (тему, главне и споредне ликове, догађаје, време и место...).</p> <p>– СРП.ОО1.С.1.9. Примењују стратегије читања и разумевања прочитаног.</p> <p>– СРП.ОО1.С.1.10. Издавају и именују поређење и персонификацију у тексту.</p> <p>– СРП.ОО1.С.1.11. Одређују врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)</p>	<p>употребљени, издавају делове текста који су им нејасни, траже објашњење и прикупљају додатне информације из различитих извора.</p> <p>– СРП.ОО1.С.2.3. Држе се теме, јасно структурирају излагање (уводни, средишњи и завршни део); пишу јасним и потпуним реченицама, исправљају своје грешке.</p> <p>– СРП.ОО1.С.2.4. Описују како су дошли до идеје, зашто је та идеја добра и како се може реализовати.</p> <p>– СРП.ОО1.С.2.5. Издавају, упоређују и повезују битне информације исказане у различитим деловима текста, као и различитим врстама текстова; представљају информације на различите начине.</p> <p>– СРП.ОО1.С.2.6. Проналазе информације користећи основне делове текста и књиге и издавају тражене формалне елементе уметничког и неуметничког текста.</p> <p>– СРП.ОО1.С.2.7. Уочавају специфичности конкретних књижевних дела и закључују о основним</p>	<p>фразеологизме; уважавају саговорнике.</p> <p>– СРП.ОО1.С.3.3. Правилно пишу и говоре на одговарајућу тему у различитим комуникативним ситуацијама/дигиталном окружењу.</p> <p>– СРП.ОО1.С.3.4. Слободно изражавају своје идеје у различитим комуникативним ситуацијама, одговорно се односе према интелектуалној својини.</p> <p>– СРП.ОО1.С.3.5. Размењују информације и закључке у вези са различитим врстама текстова; процењују квалитет информација и примереност илустрација које прате текст; користе табеле, графиконе, дијаграме и мапе у контексту.</p> <p>– СРП.ОО1.С.3.6. Сналазе се у литератури и другим изворима сазнања.</p> <p>– СРП.ОО1.С.3.7. Књижевна дела која самостално читају, разумеју у одговарајућем жанровском кључу.</p> <p>– СРП.ОО1.С.3.8. Формирају етичке и естетско-емоционалне вредности, развијају емпатију.</p> <p>– СРП.ОО1.С.3.9. Проналазе решења за животне ситуације свесни веза између узрока и последица (одговоран однос према здрављу, безбедност,</p>
--	--	---

<p>и подврсте речи (властите, заједничке и градивне именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) и препознају збирне именице; разликују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица.</p> <p>– СРП.ОО1.С.1.12. У простој реченици одређују субјекат, глаголски предикат и прилошке одредбе за време, место и начин исказане речју или скупом речи; одређују врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, заповедне, узвичне) и по облику.</p> <p>– СРП.ОО1.С.1.13. Препознају односе антонимије, синонимије, хипонимије/хиперонимије, хомонимије; владају основним творбеним обрасцима (нпр. грађење умањеница).</p>	<p>одликама књижевних врста.</p> <p>– СРП.ОО1.С.2.8. Анализирају догађаје, поступке, осећања и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту; одређују тему.</p> <p>– СРП.ОО1.С.2.9. Прате и предвиђају даљи ток радње, преиспитују претпоставке, повезују очигледне узроке и последице, поткрепљују своје закључке позивајући се на текст.</p> <p>– СРП.ОО1.С.2.10. Истражују функцију поређења и персонификације у тексту и на основу тога разумеју његов смисао.</p> <p>– СРП.ОО1.С.2.11. У реченици/тексту уочавају и издвајају одговарајуће примере речи, а затим индуктивно и по аналогiji закључују о одликама врсте и подврсте којој припадају (користе табеле, праве мапе ума...); мењају облике речи према задатим критеријумима (лице, број и род).</p> <p>– СРП.ОО1.С.2.12. Рашчлањују реченицу издвајајући реченичне чланове; састављају реченице различите по комуникативној функцији и облику.</p>	<p>друштвено ангажовање, еколошка свест итд.).</p> <p>– СРП.ОО1.С.3.10. Развијају машту и истражују могућности језичко-стилског обликовања мисли и идеја.</p> <p>– СРП.ОО1.С.3.11. Користе знања из језика како би се јасно и правилно изражавали писаним и усменим путем и учили друге језике.</p> <p>– СРП.ОО1.С.3.12. Користе различите врсте реченица сходно комуникативној ситуацији; граде свој стил изражавања у свакодневном говору, писању и језичком стваралаштву играјући се могућностима варирања редоследа речи у реченици.</p> <p>– СРП.ОО1.С.3.13. Језички израз усклађују са контекстом.</p>
---	--	--

	– СРП.001.С.2.13. Кроз игру спарују и групишу задате речи препознајући лексичке односе међу њима; примењују основне творбене обрасце.	
--	--	--

Напредни ниво

<p>Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)</p> <p>Стваралачки примењују језичке вештине у говору и писању. Тумаче текст, критички читају и аргуменују своје ставове. Познају најзначајније ствараоце из српске и светске књижевности за децу и њихова дела. Користе књижевне и граматичке термине.</p>
<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)</p> <p>Састављају усмени и писани текст интегришући језичке вештине којима владају. Читају и дискутују о прочитаним текстовима и медијским садржајима. Анализирају књижевна дела и интегришу елементе издвојене анализом. Критички процењују сврху текста, визуелних и интерактивних информација из различитих извора. Разговарају о истакнутим вредностима, износе и преиспитују аргументе. Уче кроз истраживачке активности и креативно писање.</p>
<p>Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)</p> <p>Говоре и пишу негујући аутентичност и слободу личног изражавања у складу са комуникативном ситуацијом. Радо читају и развијају своје образовне потребе у мултимедијалном окружењу. Критички приступају истраживању различитих извора информација. Износе и преиспитују своје мишљење и спремни су да уваже другачија мишљења. Развијају и негују животне вредности. Разумеју важност националне културе и идентитета у интеркултуралном контексту.</p>

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) – за крај првог циклуса обавезног образовања:

Напредни ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>
<p>– СРП.001.Н.1.1. Умеју аргументовано и на занимљив начин да почну, развију и заврше своје усмено и писано излагање користећи богат фонд речи у јасним и потпуним реченицама.</p> <p>– СРП.001.Н.1.2. Читају и критички промишљају,</p>	<p>– СРП.001.Н.2.1. Усмено и писано излагање обогаћују детаљима, образлажу своје ставове.</p> <p>– СРП.001.Н.2.2. Промишљају о комплексним информацијама из различитих делова</p>	<p>– СРП.001.Н.3.1. Слободно и аутентично исказују своје мисли у говору и писању придобијајући пажњу других.</p> <p>– СРП.001.Н.3.2. Изводе сложеније закључке да би процењивали садржај и</p>

<p>издвајају и повезују релевантне изворе и информације, уочавају различите перспективе и гледишта аутора, као и сврху текста.</p> <p>– СРП.ОО1.Н.1.3. Именују књижевне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније ствараоце и њихова дела.</p> <p>– СРП.ОО1.Н.1.4. Тумаче и интегришу догађаје, поступке, особине, главне идеје, мисли и осећања; прате развој ликова у књижевноуметничком тексту.</p> <p>– СРП.ОО1.Н.1.5. Препознају фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту и свакодневном комуникацији (нпр. пренесено значење).</p> <p>– СРП.ОО1.Н.1.6. Именују врсте и подврсте речи, именују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица; именују субјекат, глаголски предикат и прилошке одредбе за време, место и начин.</p>	<p>текста и различитих извора, раздвајају чињенице од интерпретације, процењују релевантност, упоређују, тумаче и интегришу информације приказане на различите начине (графикон, дијаграм, илустрација, фотографија, звук и анимација).</p> <p>– СРП.ОО1.Н.2.3. Образлажу одлике књижевне врсте у конкретном делу.</p> <p>– СРП.ОО1.Н.2.4. Уочавају сложеност ликова и узрочно-последичне везе међу догађајима, изводе закључке о догађајима, намерама, поступцима и осећањима ликова, објашњавају чиме су мотивисани поступци и осећања ликова и своје ставове поткрепљују доказима из текста.</p> <p>– СРП.ОО1.Н.2.5. Тумаче фигуративну употребу језика.</p> <p>– СРП.ОО1.Н.2.6. Анализирају реченицу/текст издвајајући врсте и подврсте речи, састављају реченице према задатим синтаксичким критеријумима.</p>	<p>сврху текста, да би предвиђали, описивали, упоређивали, објашњавали, повезивали и обједињавали; критички се односе према изворима информација водећи рачуна о релевантности информација и безбедности на интернету.</p> <p>– СРП.ОО1.Н.3.3. Бирају текстове према интересовањима, уживају у читању и граде своје читалачко искуство.</p> <p>– СРП.ОО1.Н.3.4. Решавају проблеме, упоређују и образлажу догађаје кроз процену узрока и последица у свакодневном животу; формирају се као моралне личности које познају и негују општеприхваћене људске и друштвене вредности.</p> <p>– СРП.ОО1.Н.3.5. Користе језик као низ могућности у изражавању, употребљавајући речи и изразе у основном и фигуративном значењу.</p> <p>– СРП.ОО1.Н.3.6. Стилски овладавају реченицом у свакодневном говору и писању, користе знања из језика у стваралачком изражавању, као и приликом учења страних језика.</p>
--	---	---

МАТЕМАТИКА

Стандарди образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и васпитања

Општа предметна компетенција (ОПК)

Ученици усвајају основне математичке појмове, знања и вештине, стичу почетну математичку писменост и развијају основе апстрактног мишљења, што представља основу за наставак образовања. Оспособљени су да усмено и писмено комуницирају користећи математички језик. Решавају проблеме из свакодневног живота, користећи математику, индивидуално или у сарадњи са другима. Развијају истраживачки дух и креативност. Мотивисани су да уче, напредују и изграђују позитивне ставове према математици. Развијају основе математичко-логичког резонувања. Уочавају примену математичких знања у другим областима људске делатности (екологија, здравље, култура, финансије, предузетништво...). Одговорно користе дигиталне технологије и податке за учење и решавање проблема. Користе дате податке за извођење закључака.

Основни ниво

Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1)

Ученици су овладали основним појмовима у вези са природним бројевима и одређују вредности једноставнијих израза, што чини најнужнија знања потребна за свакодневни живот и даље школовање. Познају својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број). Уочавају правило за формирање једноставног започетог низа и одређују недостајући члан. Разумеју појам разломка чији је бројилац 1. Користе мерне јединице да изразе различите величине. Овладали су техником решавања простих једначина. Као основ за развој просторног резонувања, именују геометријске објекте у равни и простору и уочавају њихове односе у равни.

Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)

Ученици су развили основне вештине комуникације уз коришћење математичких симбола. Анализирају положаје објеката у окружењу. Користе геометријски прибор за цртање једноставнијих геометријских објеката у квадратној мрежи и одређивање њихових мерних карактеристика. Разликују основне геометријске објекте и њихова својства. Решавају задатке једноставног познатог контекста. Класификују задате податке, умеју да одреде шта се од њих очекује. Примењују једноставне математичке процедуре приликом решавања задатака.

Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)

Ученици уочавају математичке правилности и користе математичка знања при решавању једноставних проблема из свакодневног живота. Знања из мерења и геометрије, ученици користе при оријентисању у простору, одређивању положаја и односа објеката у окружењу и одређивању основних мерних карактеристика једноставнијих објеката из непосредног окружења. Доносе одлуке у вези са једноставнијим проблемима који се односе на потрошњу и друге видове рационализације. Примењују знања о

бројевима при једноставнијим рачунањима. Читају и користе податке који су приказани табеларно и графички.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) за крај првог циклуса основног образовања:

Основни ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>
<p>– МАТ.ОО1.О.1.1. Читају, записују и упоређују природне бројеве и приказују их на датом бројевној правој.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.1.2. Одређују природни број са датим својством (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују следеће чланове започетог једноставног бројевног низа.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.1.3. Рачунају вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.1.4. Множе и деле без остатка двоцифрене и троцифрене бројеве једноцифреним.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.1.5. Решавају једначине са једном операцијом у оквиру прве хиљаде.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.1.6. Читају, записују и упоређују разломке облика ($n \leq 10$), препознају њихов сликовни приказ и одређују део целине</p>	<p>– МАТ.ОО1.О.2.1. Правилно употребљавају математичке симболе.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.2.2. Анализирају међусобни положај објеката у простору.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.2.3. Цртају геометријске облике помоћу лењира.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.2.4. Мере дужину дужи мерним инструментом и површину фигуре нестандардном јединицом мере.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.2.5. Упоређују и класификују геометријске објекте према својствима.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.2.6. Закључују шта се од њих очекује у математичком захтеву једноставног познатог контекста.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.2.7. Примењују једноставне математичке процедуре (директна примена правила, извођење познатих процедура...) при решавању математичких захтева</p>	<p>– МАТ.ОО1.О.3.1. Решавају једноставну проблемску ситуацију коришћењем израза са једном рачунском операцијом.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.3.2. Одређују положаје, односе и смер кретања објеката у окружењу.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.3.3. Одређују димензије и површину дводимензионалних објеката у окружењу, при чему за површину користе нестандардне јединице мере.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.3.4. Изражавају одређену суму новца преко различитих апоена и рачунају са новцем у једноставним ситуацијама.</p> <p>– МАТ.ОО1.О.3.5. Читају податке са једноставнијих графика и табела и дијаграма који се односе на свакодневне животне ситуације.</p>

<p>(половину, трећину ... десетину).</p> <p>– МАТ.001.0.1.7. Именују геометријске објекте у равни и простору.</p> <p>– МАТ.001.0.1.8. Уочавају и именују делове од којих је сложен геометријски објекат;</p> <p>– МАТ.001.0.1.9. Уочавају међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност).</p> <p>– МАТ.001.0.1.10. Користе јединице за мерење дужине, масе, времена и запремине течности и изражавају дужине претварањем веће јединице у мању.</p>	<p>једноставног познатог контекста.</p> <p>– МАТ.001.0.2.8. Анализирају и уочавају правилност код датих бројчаних и других података.</p>	
---	--	--

Средњи ниво

<p>Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1)</p> <p>Ученици су овладели својствима природних бројева, уочавају правило за формирање започетог низа бројева, одређују вредности израза и решавају једначине, чиме се оспособљавају за математичко моделовање проблема. Користе разломке за изражавање делова целине и децимални запис броја у контексту мерења дужине. Претварају јединице мере из већих у мање и одређују квантитативна својства фигура у равни и површину коцке и квадра. Уочавају подударност и симетричност фигура. Користе својства геометријских објеката при решавању задатака.</p>
<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)</p> <p>Ученици су развили основне вештине комуникације математичким језиком и математичким симболима. Анализирају задатак или проблем који решавају, формулишу питања и рашчлањују проблем на мање целине. Приликом решавања задатака издвајају битне податке, примењују процедуре, процењују тачност решења и изводе одговарајуће закључке. Конструирају основне математичке објекте у равни. Анализирају својства објеката у простору помоћу њихових мрежа. Користећи усвојена знања, ученици истражују самостално или са вршњацима и откривају могућности математике.</p>

Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)

Ученици примењују математичка знања и начине закључивања при проучавању природних и друштвених појава и процеса, као и проблема из других наставних предмета. Моделују проблем математичким записом и бирају поступак за његово решавање. Решавају проблем и образлажу решење, користећи одговарајући језик и симболе. Анализом геометријских карактеристика (симетричност и подударност) објеката у окружењу развијају естетичку компетенцију. Знање о бројевима, променљивим величинама и мерама ученици примењују при процењивању, поређењу и мерењу различитих величина. Користе и графички приказују податке приликом решавања једноставних реалистичних ситуација.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) за крај првог циклуса основног образовања:

Средњи ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
Ученици:	Ученици:	Ученици:
<p>– МАТ.ОО1.С.1.1. Користе својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују следеће чланове започетог бројевног низа.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.1.2. Одређују месну вредност цифре, као и десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.1.3. Решавају једначине са највише две операције.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.1.4. Читају, записују и упоређују разломке облика $\frac{a}{b}$, који имају исте имениоце или бројиоце и препознају сликовни приказ разломака.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.1.4. Читају, записују и упоређују децималне записе бројева са највише две децимале.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.1.5. Користе својства геометријских</p>	<p>– МАТ.ОО1.С.2.1. Издвајају битне податке из текста задатка и креирају одговарајући математички запис.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.2.2. Процењују тачност решења (провера начина закључивања и тачности спровођења поступака).</p> <p>– МАТ.ОО1.С.2.3. Доносе и формулишу закључке који се односе на математички захтев познатог контекста, уз коришћење математичког језика.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.2.4. Решавање проблема свде на решавање мањих целина.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.2.5. Уочавају и цртају различите врсте углова.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.2.6. Конструирају квадрат, правоугаоник и троугао, ако су дате дужине</p>	<p>– МАТ.ОО1.С.3.1. Користе математички језик и симболе и формирају математички запис при решавању једноставних проблемских ситуација.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.3.2. Мере дужину и резултат мерења записују коришћењем природних бројева или бројева у децималном запису.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.3.3. Користе мерне јединице за мерење времена, масе, запремине течности и дужину и пореде дате величине у једноставним ситуацијама.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.3.4. Рачунају са новцем у сложенијим ситуацијама.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.3.5. Представљају дате податке графички и табеларно и преводе их из једне у другу форму.</p>

<p>објеката у равни и простору (квадрат, правоугаоник, троугао, круг, квадар, коцка) при решавању задатака.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.1.6. Претварају мере за мерење масе, времена и запремине течности из већих мерних јединица у мање.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.1.7. Одређују обим троугла, квадрата и правоугаоника.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.1.8. Одређују површину квадрата, правоугаоника, коцке и квадра.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.1.9. Уочавају подударне и симетричне фигуре.</p>	<p>страница и кружницу датог полупречника.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.2.7. Користе мрежу коцке и квадра при извођењу закључака о њиховим својствима.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.2.8. Допуњавају дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву и одређују осу симетрије.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.2.9. Радећи самостално или са вршњацима проширују математичка знања.</p>	<p>– МАТ.ОО1.С.3.6. Користе податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних ситуација.</p> <p>– МАТ.ОО1.С.3.7. Уочавају симетричност и подударност објеката у окружењу.</p>
---	---	--

Напредни ниво

<p>Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1)</p> <p>Ученици примењују својства природних бројева и операција при одређивању вредности сложенијих израза и решавању једначина у проблемским задацима. Решавају једноставне неједначине. Одређују део целине. Сабирају и одузимају разломке истих именилаца и бројеве у децималном запису са истим бројем децимала. Претварају јединице мере и одређују квантитативна својства сложенијих фигура у равни и запремину коцке и квадра.</p>
<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)</p> <p>Ученици су овладели основним вештинама комуникације математичким језиком и употребом математичких симбола. Математички моделују податке који су дати визуелно или у тексту. Упоредују различите врсте информација, изводе закључке у циљу решавања математичких задатака и проблема из свакодневног живота. Дискутују о тачности тврдњи и начинима решавања задатка или проблема. Анализирају туђа решења и образлажу своја. Користе дигиталне алате за проналажење и представљање решења.</p>
<p>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)</p> <p>Ученици примењују сложенија знања и вештине засноване на математичком закључивању при решавању проблема. Знања о бројевима, променљивим величинама и мерама ученици примењују при процењивању, поређењу и мерењу, као и при одређивању квантитативних својстава. Анализирају проблеме, бирају стратегије за њихово решавање и образлажу решење.</p>

Одређују сва решења и траже оптимално решење проблема из свакодневног живота, како би активно доприносили добробити друштва (рационализација потрошње, унапређивање еколошких услова живота, здравља, развој финансијске писмености и др.). Презентују решење, тумаче га и дискутују о њему. На основу анализе графички и табеларно приказаних података из медија и других извора изводе закључке.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) за крај првог циклуса основног образовања:

Напредни ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>
<p>– МАТ.ОО1.Н.1.1. Израчунавају бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет.</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.1.2. Решавају проблемске задатке применом својстава природних бројева и операција (укључујући и дељивост и садржавање).</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.1.3. Решавају неједначине са једном операцијом.</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.1.4. Претварају мере за мерење површине и запремине из већих мерних јединица у мање.</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.1.5. Израчунавају обим и површину сложених фигура у равни.</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.1.6. Израчунавају запремину коцке и квадра.</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.1.7. Претварају мере за мерење дужине, масе, времена, запремине течности.</p>	<p>– МАТ.ОО1.Н.2.1. Креирају математички запис на основу података датих текстуално и визуелно у сложенијим ситуацијама.</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.2.2. Образлажу начин закључивања, уз коришћење шема, графичких приказа, цртежа и модела по потреби.</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.2.3. Анализирају „логичност“ решења с обзиром на природу проблема.</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.2.4. Изводе закључке повезивањем знања о геометријским објектима, мерењу и рачунским операцијама.</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.2.5. Користе дигиталне алате за проналажење и представљање решења.</p>	<p>– МАТ.ОО1.Н.3.1. Математички моделују реалистичне проблемске ситуације из различитих области (екологија, здравље, култура, финансије, предузетништво...).</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.3.2. Примењују геометријске методе решавања задатака (метод дужи, метод правоугаоника...)</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.3.3. Користе мерне јединице за мерење времена, масе, запремине течности и дужине и пореде дате величине у сложенијим ситуацијама.</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.3.4. Користе процењивање приликом мерења, рачунања и решавања проблемских задатака.</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.3.5. Изводе закључке користећи и упоређујући податке приказане графички или табеларно.</p>

<p>– МАТ.ОО1.Н.1.8. Сабирају и одузимају разломке облика , који имају исте имениоце.</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.1.9. Сабирају и одузимају бројеве у децималном запису са истим бројем децимала (облика 1,23 + 2,54 или 3,59 – 1,25).</p> <p>– МАТ.ОО1.Н.1.10. Израчунавају део ($b \leq 10, a < b$) неке целине.</p>		
--	--	--

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Стандарди образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања

<p>Општа предметна компетенција (ОПК)</p> <p>Учењем предмета Природа и друштво ученици стичу знања о појавама, променама и процесима у природи и друштву, уочавају њихову повезаност и међузависност; развијају вештине и формирају ставове и вредности који им омогућавају да упознају себе и свет који их окружује и развијају способности за активан и одговоран живот. Подстиче се изградња личног, културног и националног идентитета, уз истовремено уважавање других, као и друштвеног и природног окружења; формирају се елементарнинаучни појмови и постепено гради основа за систем појмова из природних, друштвених и техничко-технолошких наука, чиме се стварају темељи за наставак образовања. Ученици се кроз различите врсте вођених активности, а уз уважавање њиховог претходног искуства, оспособљавају да самостално истражују и анализирају природне и друштвене појаве и процесе, чиме се подстиче њихова природна радозналост и негује жеља за сазнавањем и откривањем. Кроз истраживачки рад, ученици развијају вештине критичког мишљења и решавања проблема, самостално закључивање, креативност и иновативност. Оспособљавају се да, у процесу сазнавања, користе релевантне изворе информација, а прикупљене податке представљају на различите начине, укључујући и коришћење ИКТ-а. Ученици излажу идеје и дискутују о њима, уз поштовање и међусобно уважавање, чиме развијају сараднички дух и унапређују способност комуникације.</p>

Основни ниво

<p>Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1)</p> <p>Ученици усвајају базичне научне појмове који омогућавају разумевање појава и процеса у природи и друштву. Уочавају, препознају и именују појаве и процесе у природи (биљни и животињски свет, материјали, облици рељефа, појављивање воде у природи, кретање и друго), користећи одговарајућу терминологију. Издвајају и кратко описују кључне друштвене појаве (друштвене групе, личности, догађаје, насеља и друго) у</p>

садашњости и прошлости користећи изворе информација који су примерени узрасту ученика. Описују здраве стилове живота (исхрана, физичка активност и боравак у природи, хигијена, коришћење дигиталних уређаја), очигледне примере утицаја човека на природу и мере заштите људи и окружења.

Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)

Ученици користе идеје, искуства и стечена знања о природним и друштвеним феноменима и уче у складу са природом науке из које потиче одређени садржај. Знања о природном и друштвеном окружењу граде непосредним посматрањем, знања о физичким и хемијским феноменима кроз учешће у вођеним огледима/експериментима, а знања о прошлости посматрањем и анализом једноставног историјског извора. Коришћењем географске карте, ученици идентификују кључне географске објекте Србије. Радозналост ученика развија се подстицањем да постављају питања о појавама које их окружују. Приликом прикупљања података и/или презентовања оног што су сазнали користе ИКТ на примерен начин, уз подршку учитеља. Уче самостално, у пару или у групи, поштујући правила заједничког рада, уз уважавање мишљења других.

Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)

Ученици примењују усвојена знања о природи и друштву и стечене вештине као основу за адекватно и одговорно понашање у свакодневним ситуацијама. Формирају здраве животне навике и одговоран однос према себи, другима и животној средини. Оријентишу се у времену при планирању и извршавању сопствених активности. Оријентишу се у простору и безбедно се крећу у свом непосредном окружењу. Учествују у активностима којима се промовише и негује културно-историјско наслеђе, уз уважавање и поштовање различитости и на тај начин развијају лични, културни и национални идентитет. Показују интересовање за различите научне области чиме се ствара основа за наставак основног образовања и васпитања.

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) за крај првог циклуса основног образовања:

Основни ниво

СПК 1	СПК 2	СПК 3
Ученици:	Ученици:	Ученици:
<p>– ПД.001.О.1.1. Препознају и именују ко и шта чини живу и неживу природу и разликују их од производа људског рада.</p> <p>– ПД.001.О.1.2. Класификују жива бића према следећим критеријумима: изглед, начин исхране, кретања и размножавања,</p>	<p>– ПД.001.О.2.1. Постављају питања о природним и друштвеним појавама и процесима.</p> <p>– ПД.001.О.2.2. Користе препоручени извор информација за прикупљање података о природним и друштвеним феноменима.</p>	<p>– ПД.001.О.3.1. Испољавају радозналост за свет који их окружује, односно за различите научне области.</p> <p>– ПД.001.О.3.2. Усвајају навике које доприносе безбедности, заштити и очувању животне средине,</p>

<p>станиште/животна заједница којој припадају.</p> <p>– ПД.001.0.1.3. На очигледним примерима препознају значај природе за живот човека и разликују повољно и неповољно деловање човека на очување природе.</p> <p>– ПД.001.0.1.4. Именују природне ресурсе и кратко објашњавају њихову употребну вредност.</p> <p>– ПД.001.0.1.5. Одређују облике рељефа и облике појављивања воде у окружењу.</p> <p>– ПД.001.0.1.6. Разликују и именују облике кретања тела и очигледне факторе који утичу на то кретање.</p> <p>– ПД.001.0.1.7. Препознају и именују различите материјале и њихова основна својства (укључујући и воду, ваздух и земљиште).</p> <p>– ПД.001.0.1.8. Наводе и кратко описују основне одреднице државе Србије, најважније догађаје, појаве и личности из прошлости Србије.</p> <p>– ПД.001.0.1.9. Идентификују друштвене групе којима припадају и наводе правила понашања, права и обавезе које имају као чланови тих група.</p> <p>– ПД.001.0.1.10. Наводе поступке за очување и</p>	<p>– ПД.001.0.2.3. Описују природне и друштвене појаве и процесе на основу непосредног посматрања.</p> <p>– ПД.001.0.2.4. Изводе једноставне огледе/експерименте на основу упутства.</p> <p>– ПД.001.0.2.5. Проналазе кључне географске објекте на карти Србије.</p> <p>– ПД.001.0.2.6. Описују сегмент живота у прошлости на основу тумачења једноставног историјског извора.</p> <p>– ПД.001.0.2.7. Учествоју у тимском раду, уважавајући мишљење других.</p>	<p>сопственог здравља и здравља других.</p> <p>– ПД.001.0.3.3. Оријентишу се у времену користећи часовник и календар и у непосредном окружењу помоћу карактеристичних објеката.</p> <p>– ПД.001.0.3.4. Уважавају индивидуалне и културне особености и поштују различитости међу људима.</p> <p>– ПД.001.0.3.5. Учествоју у заједничким активностима на нивоу школе и локалне заједнице.</p>
--	---	---

<p>унапређивање људског здравља.</p> <p>– ПД.001.О.1.11.</p> <p>Идентификују изворе опасности по живот и здравље људи и објашњавају основне мере заштите.</p>		
---	--	--

Средњи ниво

<p>Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1)</p> <p>Користећи претходно стечена знања и вештине уочавају разноврсност појава у природи и друштву. Разумеју природне циклусе: животни циклус, смена дана и ноћи, смена годишњих доба, кружење воде у природи и друго. Разумевање кључних појмова ученицима омогућава да објашњавају процесе, доводе у везу промене у природи и друштву и појаве које се дешавају као последице тих процеса и промена. На очигледним примерима уочавају и објашњавају међусобне позитивне и негативне утицаје човека и природе. Разумевање промена које су се десиле у прошлости се базира на томе да ученици сагледају повезаност прошлости са њиховим садашњим животом кроз примере који су им блиски – начин живота, традиција, називи улица, празници итд.</p>
<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)</p> <p>Ученици користе и комбинују више извора информација (непосредно окружење, историјске изворе, географску карту итд.), укључујући и дигиталне ресурсе, за формулисање објашњења и закључака о природним и друштвеним феноменима, уз подршку учитеља. Прикупљају податке користећи опрему, мерне инструменте и мерне јединице примерене узрасту ученика. Ток истраживања, односно сазнања до којих долазе систематизују у форми белешке на изабрани начин – речима или сликовно. Умеју да одреде факторе чије се дејство прати/мери током посматрања или огледа/експеримента. До информација о простору на коме живе ученици долазе коришћењем географске карте. Комбиновањем информација из једноставних историјских извора долазе до сазнања о прошлости. Примењују одговарајуће стратегије учења што се види приликом представљања резултата истраживања на изабрани начин, уз могућност коришћења ИКТ-а. Сарађују са другим ученицима у процесу конструкције знања.</p>
<p>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)</p> <p>Ученици изражавају ставове на прихватљив начин и показују развијену свест о важности очувања природних и друштвених ресурса. Износе идеје и доносе закључке користећи научне чињенице, чиме се доприноси развијању основа логичког и критичког мишљења. Оријентишу се и безбедно крећу у ширем простору, користећи план насеља, географску карту Србије и превозна средства. Сарадњом са другима унапређују комуникационе вештине и развијају толеранцију.</p>

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) за крај првог циклуса основног образовања:

Средњи ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>	<i>Ученици:</i>
<p>– ПД.ОО1.С.1.1. Објашњавају повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима.</p> <p>– ПД.ОО1.С.1.2. Речима или сликом објашњавају међусобну повезаност живих бића у животној заједници.</p> <p>– ПД.ОО1.С.1.3. Препознају еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса на једноставним примерима.</p> <p>– ПД.ОО1.С.1.4. Повезују својства и промене материјала са њиховом употребом у свакодневном животу.</p> <p>– ПД.ОО1.С.1.5. Идентификују мање очигледне факторе који утичу на кретање тела (средина, отпор ваздуха приликом падања).</p> <p>– ПД.ОО1.С.1.6. На различите начине представљају редослед којим су се јављале важне појаве, личности и историјски догађаји.</p> <p>– ПД.ОО1.С.1.7. Објашњавају везу</p>	<p>– ПД.ОО1.С.2.1. У процесу сазнавања упоређују своја искуства са научним чињеницама.</p> <p>– ПД.ОО1.С.2.2. Прате и објашњавају једноставне природне и друштвене појаве и процесе и на основу тога доносе закључке.</p> <p>– ПД.ОО1.С.2.3. Користе различите изворе информација, мерне инструменте и другу опрему за прикупљање података и креирају белешку о природним и друштвеним феноменима по задатој структури</p> <p>– ПД.ОО1.С.2.4. Представљају спроведено истраживање – писано, усмено, помоћу ленте времена и/или цртежом, укључујући и коришћење ИКТ-а.</p> <p>– ПД.ОО1.С.2.5. Одређују факторе чије се дејство мери или контролише током огледа/експеримента.</p> <p>– ПД.ОО1.С.2.6. Користећи карту Србије описују географске карактеристике простора.</p> <p>– ПД.ОО1.С.2.7. Прикупљају податке о прошлости помоћу различитих историјских извора и на основу тога формулишу краћа објашњења.</p>	<p>– ПД.ОО1.С.3.1. Користе научне чињенице приликом изношења идеја и закључака.</p> <p>– ПД.ОО1.С.3.2. Бирају и примењују поступке којима чувају природно окружење и културно наслеђе.</p> <p>– ПД.ОО1.С.3.3. Оријентишу се у простору користећи план насеља и географску карту.</p> <p>– ПД.ОО1.С.3.4. Препознају своју улогу у различитим друштвеним групама прихватајући права и обавезе.</p>

између прошлости и садашњости на примерима из свакодневног живота.		
--	--	--

Напредни ниво

<p>Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1)</p> <p>Ученици повезују стечена знања и искуства о природним и друштвеним процесима и појавама. На тај начин уочавају узрочно-последичне односе у природном и друштвеном окружењу и објашњавају их користећи аргументе и терминологију на начин примерен узрасту. На очигледним примерима доводе у везу и процењују значај међусобног утицаја човека и природе, како повољан, тако и неповољан, као и могуће последице у будућности. Разликују узроке од последица кључних историјских догађаја, објашњавају и процењују утицај тих догађаја на савремени начин живота и данашњу државу.</p>
<p>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)</p> <p>Ученици интегришу стара и нова сазнања примењујући напредне стратегије учења, групишући прикупљене или дате податке и уочавајући обрасце и односе међу тим подацима, на основу чега формулишу закључке. Тиме се оспособљавају да самостално одвајају битно од небитног током учења. Различите изворе информација (текстове, слике, географску карту Србије, графиконе, табеле, огледе/експерименте и друго), користе за прикупљање података о узрочно-последичним везама у природи и друштву. Преузимају иницијативу приликом креирања и/или реализовања истраживачких активности – самостално и/или у сарадњи са другим ученицима. Дискутују о спроведеном истраживању са другим ученицима и наставником, поштујући правила активног слушања и аргументовања, чиме развијају способност вредновања процеса и резултата рада.</p>
<p>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)</p> <p>Ученици темеље закључке и одлуке на усвојеним знањима и поткрепљују их аргументима заснованим на научним чињеницама. Испитивањем и разумевањем узрочно-последичних односа у појавама и процесима у природи и друштву стварају основу за даље развијање научне писмености. Презентују своје идеје другима, спремни су да се укључе у дискусију и прихвате другачије аргументе као начин увођења у научну комуникацију. Иницирају и покрећу акције примерене узрасту које имају за циљ промовисање и очување културно-историјског наслеђа и здравих стилова живота. Тако развијају одговорност према себи и другима, као и одговорност према природи, друштвеним и природним ресурсима.</p>

Исходи образовног циклуса (ИОЦ) за крај првог циклуса основног образовања:

Напредни ниво		
СПК 1	СПК 2	СПК 3
Ученици:	Ученици:	Ученици:

<p>– ПД.001.Н.1.1. Објашњавају узрочно-последичне односе у конкретним природним процесима и појавама.</p> <p>– ПД.001.Н.1.2. Разликују узроке од последица важних догађаја који су се десили у прошлости и објашњавају утицај тих догађаја на садашњост.</p> <p>– ПД.001.Н.1.3. На примерима блиским њиховом искуству процењују утицај природних процеса на друштвена збивања, као и друштвених збивања на промене у природи.</p> <p>– ПД.001.Н.1.4. Аргументују еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса.</p>	<p>– ПД.001.Н.2.1. Групишу/класификују прикупљене податке и у дискусији са другим ученицима доносе закључке.</p> <p>– ПД.001.Н.2.2. Анализирају једноставно приказане податке и информације (табеле, графикони) да би уочили обрасце и односе у изучаваним феноменима.</p> <p>– ПД.001.Н.2.3. Осмишљавају једноставан експеримент на основу кога се може доћи до закључка о истраживаном феномену.</p> <p>– ПД.001.Н.2.4. Користе карту Србије за објашњавање повезаности природно-географских карактеристика Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи.</p>	<p>– ПД.001.Н.3.1. Аргументују своје идеје и доносе закључке о процесима и појавама у природи и друштву који су засновани на научним чињеницама.</p> <p>– ПД.001.Н.3.2. Решавају проблеме и доносе одговорне одлуке у свакодневним животним ситуацијама употребом стечених знања.</p> <p>– ПД.001.Н.3.3. Предлажу акције у оквиру школе и локалне заједнице и доприносе њиховој реализацији.</p>
---	--	--